

Työkyvyn tulevaisuus Päijät-Hämeessä -seminaari

14.6.2022 klo 13.00-15.00

Tilaisuuden ohjelma

13.00-13.20 | Tilaisuuden avaus ja eduskunnan terveiset
Hilkka Kemppe / Eduskunta

13.20-13.45 | Tutustuminen toimintapisteisiin

13.45-14.10 | TKT2-hankkeen ratkaisumallit
Reda Oulmane / Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

14.10-14.30 | Työkyvyn muutostrendit
Ville Luukkanen / TE-toimisto

14.30-15.00 | Tutustuminen toimintapisteisiin jatkuu

15.00 alkaen | Palvelutorin esittelykierros
Palvelutorin henkilökunta

Työkuntoisena ja -kykyisenä Työelämään Hankkeen yhteenveto ja vaikutusten arviointi

Päijät-Hämeen LIIKUNTA JA URHEILU

- Liikunnan aluejärjestö
- Liikunnan, urheilun ja hyvinvoinnin edistäjä
- Yli 200 yhdistys- ja kuntajäsentä
- Ydintavoitteena liikkeen lisääminen alueella sekä urheiluseurojen tukeminen
- Toimipiste Lahden Urheilukeskuksessa

www.phlu.fi

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

phlu_aluejarjesto

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

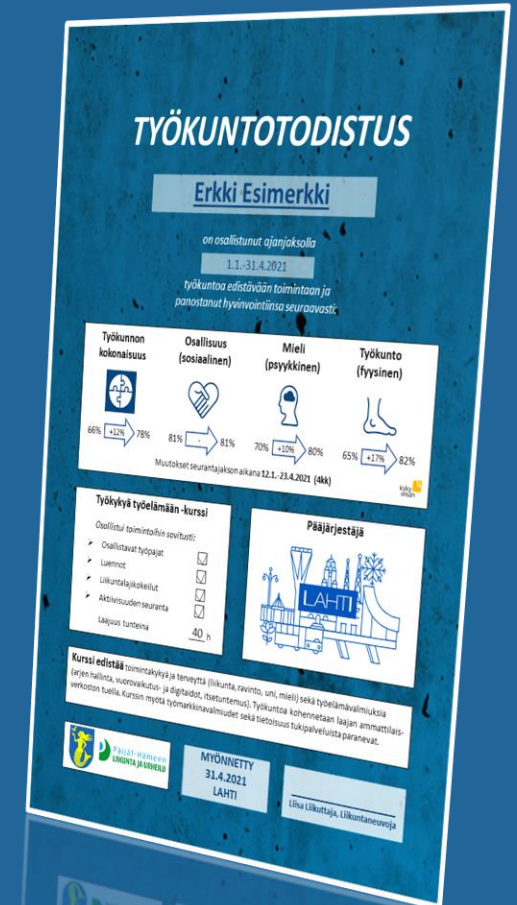
Lähtöasetelma ja tavoitteet

➤ Työkykyisenä työelämään -hanke

- 8/2017–7/2019 (2 vuotta) / ESR
- Työttömien liikuntaneuvonnan palveluketju Lahteen
- Työkuntotodistus osaksi liikuntaneuvontaa
- Toimintamallien luominen ja pilotointi

➤ Työkuntoisena ja -kykyisenä Työelämään -hanke

- 6/2020–7/2022 (2 vuotta) / OKM
- Työttömien liikuntaneuvonnan palveluketju Päijät-Hämeeseen
- Työkuntotodistus osaksi työllistämisen tukipalveluja
- Toimintamallien kehittäminen ja juurruttaminen

Toiminnan toteuma (1/2)

Työkykyä Työelämään -kurssit

- Kurssi fyysisen ja psyykkisen työkyvyn kehittämiseen
- Luotu ja toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä
- Ryhmämuotoinen toiminta lisää sosiaalista hyvinvointia
- 1 krt / vk - sopii muiden palvelujen rinnalle
- Mahdollisuus suorittaa Työkuntotodistus

Toiminnan toteuma (1/2)

Työkykyä Työelämään -kurssit

Toiminnan toteuma (1/2)

Työkykyä Työelämään -kurssit

	KUNTA	KURSSEJA	OSALLISTUJIA
1	Asikkala	1 laaja	11 henkilöä
2	Hartola	1,5 startti*	7 henkilöä
3	Heinola	2 laajaa**	14 henkilöä
4	Hollola	1 laaja	7 henkilöä
5	Iitti	1 startti	20 henkilöä
6	Kärkölä	1 startti	9 henkilöä
7	Lahti	5 laajaa	50 henkilöä
8	Orimattila	1 laaja	5 henkilöä
9	Padasjoki	-	-
10	Sysmä	1 startti	7 henkilöä

*1. kurssi keskeytyi **toteutti 3. kurssin omatoimisesti

Toiminnan toteuma (2/2)

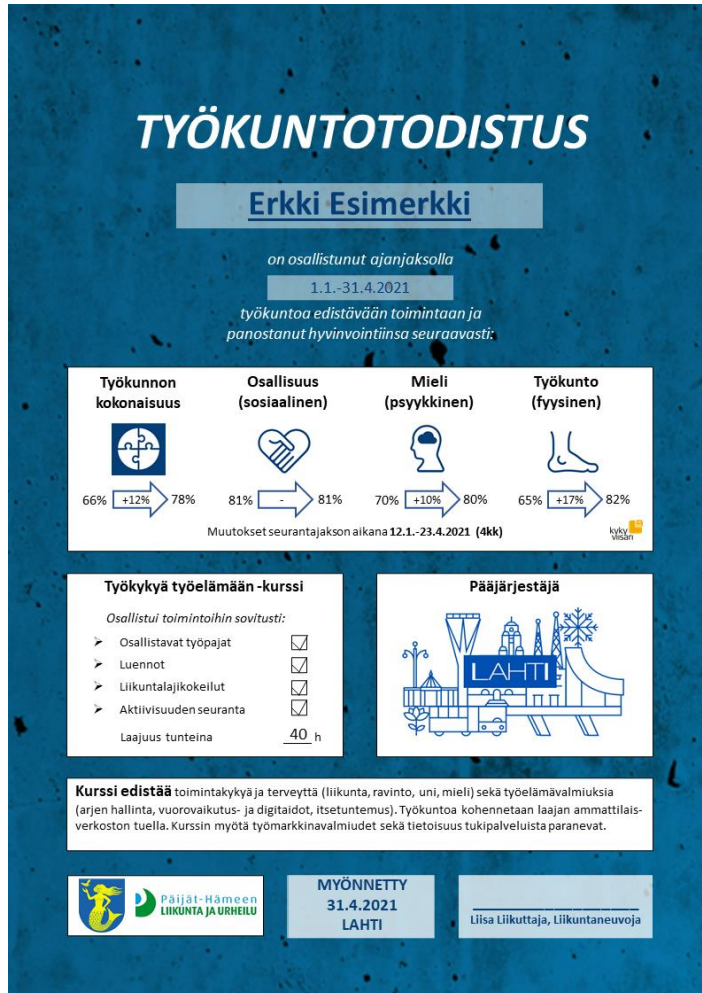
Työkuntotodistus

- 1 Osaamistodistus työhön ja opiskeluun haun tueksi
- 2 Osoittaa henkilön sitoutumisen hyvinvoinnin kehittämiseen
- 3 Eri alojen ammattilaisten hyödynnettävissä asiakastyössä
- 4 Sisältää kuvauksen toiminnasta sekä muutosindikaattorit
- 5 Selkeä ja joustava toimintamalli

Toiminnan toteuma (2/2)

Työkuntotodistus

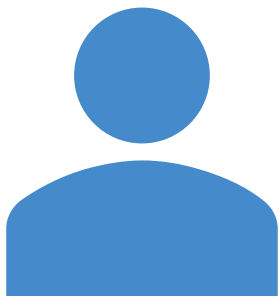
➤ Toimintamalli päivitetty

- Käytännön toteutusta helpotettu ja yksinkertaistettu
- Koulutusmateriaalia tiivistetty ja yksinkertaistettu
- Laajennettu liikuntaneuvonnan ammattilaisten käyttävistä lisäksi työllisyys- ja sosiaalialalle

➤ Toimintamallin käyttöä koulutettu

- Hankkeen aikana 3 koulutusta, joista 2 valtakunnallisia
- Koulutukseen osallistujia hankkeen aikana noin 50
- Koulutus jää PHLU:n palvelutarjottimelle tilauskoulutuksena
- Itseopiskelumateriaalit kaikkien saatavilla PHLU:n sivuilla

Seurannan ja arvioinnin menetelmät

Asiakas

Kykyviisari

N = 74

Webropol

N = 83

Loppuhaastattelu

N = 40

Seurantakysely

N = 16

Työkuntotodistus

N = 40

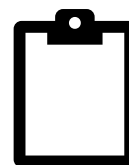

Ammattilainen /
Rakenne

Päätöspalaveri

N = 14

Muistiinpanot

N = -

Jatkoselvitys

N = 12

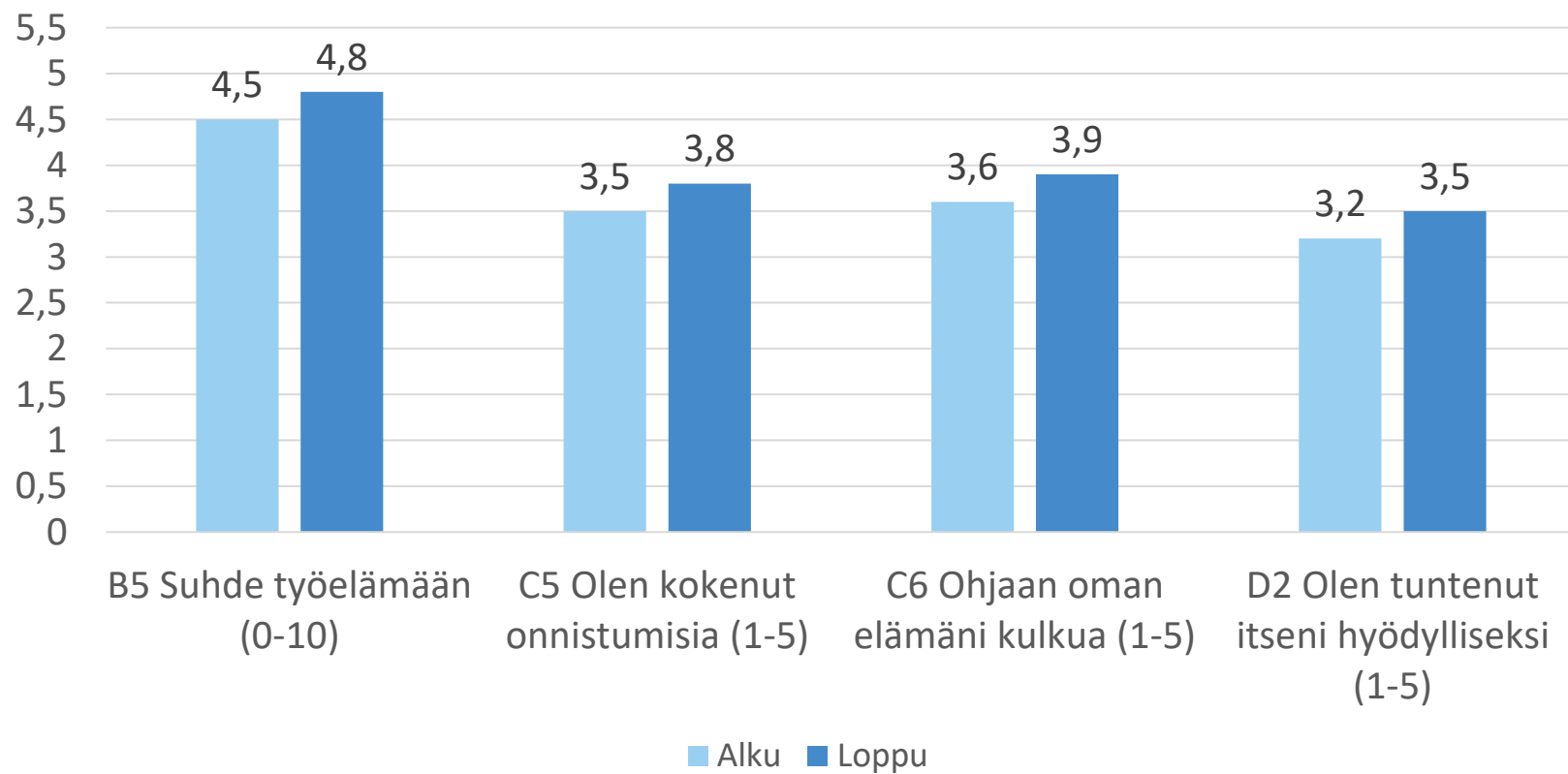
Tavoittavuus

N = noin 500

Huom. arvioinnin luotettavuustekijät. Kaikki asteikot 1-5.

Seuranta ja arviointi: Kykyviisari

KAIKKI KURSSIT - Positiivisia muutoksia

Tulokset osin polarisoituneet

Vain yhdessä kysymyksessä heikentynyt tulos

Seuranta ja arviointi: Palaute (yleinen)

N = 83

3,4

Koettu
muutostarve
alussa

Alkumotivaatio työkuoron parantamiseen	3,8
Henkisten voimavarojen lisästarve	3,7

4,2

Kurssijärjestelyt
ja kokemus
kurssista

4,3

Kurssikerrat
ja ohjaajat

3,4

"Ei kurssiin
liittymättömiä
haasteita"

Seuranta ja arviointi: Palaute (yleinen)

N = 83

35 %

"Pärjäisin nyt
paremmin
työelämässä"

3,7

"Aion ylläpitää
omaksuttua
jatkossa"

Oli hyödyllinen kurssi. Suosittelen ehdottomasti kaikille joilla liikkuminen sekä henkinen & fyysinen energia vähissä ja ruokavalio on mitä sattuu. Itsetuntemus myös tekee hyvää. Paljon oli kurssilla asioita mitä läpi käytiin ja joista hyötyä jatkossa elämässä.

Arkielämän ongelmakohtia koskettava kurssi. Mielenkiintoisia, itselle ajankohtaisia aiheita. Kattava ja hyvin toteutettu kokonaisuus. Kurssilla hyvä, kannustava ilmapiiri. Ohjaaja pätevä ja aidosti välittävä, suosittelen.

En ikinä ois uskonut että vielä kohta 60v oppii liikunnasta jotain uutta, ja myös se että koululiikunnan aiheuttamat vammat voisi näinkin hyvin hälvetä.

Seuranta ja arviointi: Palaute (työttömyyden kesto)

N = 83

Osa-alue / työttömyyden kesto	Alle 5 v (n=49)	Yli 5 v (n=33)
Lähtömotivaatio	3,8	3,6
Koetut muutostarpeet		
Liikkuminen	3,6	3,1
Ravitsemus	3,5	3,1
Uni ja stressinhallinta	3,5	3,5
Henkiset voimavarat	3,7	3,7
Kurssista		
Toimintojen riittävyys	4,2	3,6
Odotusten täytyminen	4,2	3,6
Vaikutukset		
Tule-vaivat vähentyneet	2,9	2,6
Mieliala parantunut	3,6	3,1
Tutustuminen uusiin ihmisiin	4,1	3,6

Johtopäätös:

**Lyhempi
työttömyydestä
johti parempiin
tuloksiin**

Seuranta ja arviointi: Palaute (kurssin laajuus)

N = 83

Osa-alue / kurssin pituus	Laaja (n=68)	Startti (n=12)
Ikäjakama (yli 50 v osuus)	28 %	58 %
Lähtömotivaatio	3,9	3,3
Koetut muutostarpeet		
Liikkuminen	3,5	2,8
Ravitsemus	3,4	2,8
Henkiset voimavarat	3,9	2,8
Kurssista		
Toimintojen riittävyys	4,0	3,5
Odotusten täytyminen	4,0	3,6
Vaikutukset		
Tavoitteen saavuttaminen	3,7	3,1
Mieliala parantunut	3,4	3,0
Tutustuminen uusiin ihmisiin	4,0	3,6

Johtopäätös:

**Laajempi kurssi
johti parempiin
tuloksiin**

Seuranta ja arviointi: Palaute (elämäntilanne)

N = 83

Osa-alue / elämäntilanne lopussa	Huonontunut (n=19)	Sama/parempi (n=41)
Ikäjakauma	Alle 31 v = 53 %	Tasainen
Lähtömotivaatio	3,8	3,9
Kurssista		
Kurssin innostavuus	4,0	4,5
Odotusten täyttyminen	3,4	4,2
Vaikutukset		
Tule-vaivat vähentyneet	2,1	3,0
Mieliala parantunut	2,7	3,7
Kiinnostus liikkumiseen	3,1	3,9
Ravitsemusvalmiudet	2,7	3,6
Aikomus ylläpitää opittua	3,3	3,9
Usko työelämässä pärjäämiseen	2,6	3,4

Johtopäätös:
**Elämäntilanteen
haasteet
heikensivät
kurssituloksia**

Seuranta ja arviointi: Seurantakysely (3-6 kk)

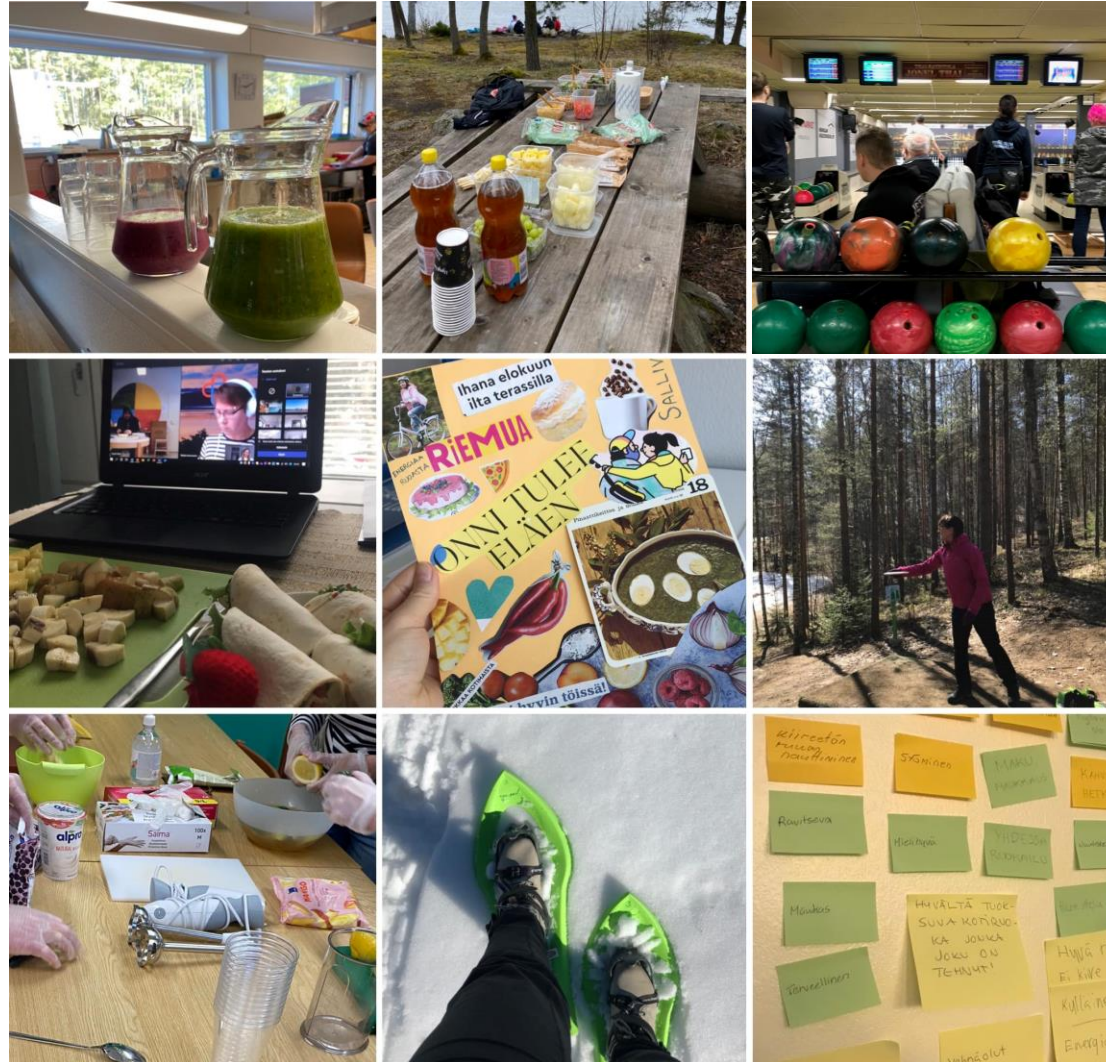
N = 16

	Huonontunut paljon	Huonontunut vähän	Ei	Parantunut vähän	Parantunut paljon	Keskiarvo
Arjen sujuvuus	0,0%	0,0%	62,5%	31,2%	6,3%	3,4
Fiilis	0,0%	0,0%	37,5%	56,3%	6,2%	3,7
Jaksaminen	0,0%	0,0%	50,0%	43,8%	6,2%	3,6
Liikkuminen	0,0%	6,2%	50,0%	43,8%	0,0%	3,4
Ravitsemus	0,0%	0,0%	68,8%	31,2%	0,0%	3,3
Uni	0,0%	0,0%	56,3%	31,2%	12,5%	3,6
Tyytyväisyys itseän	0,0%	6,2%	62,5%	25,0%	6,3%	3,3
Terveys (sairaudettomuus)	0,0%	6,2%	68,8%	25,0%	0,0%	3,2
Ihmisten tapaaminen	0,0%	6,2%	87,5%	6,3%	0,0%	3,0
Taloustilanne	0,0%	18,7%	68,8%	12,5%	0,0%	2,9
Yleinen hyvinvointi	0,0%	0,0%	50,0%	43,8%	6,2%	3,6

44 %
Työllisyystilanne
parempi

Lähes kaikkien vastanneiden tilanne oli parantunut

Seuranta ja arviointi: Ammattilaisten havainnot

Seuranta ja arviointi: Ammattilaisten havainnot

Kurssien markkinointi ei aina ollut pajoilla luontevaa; toisinaan puhuttiin liikuntakurssista. Yhteistyö kuitenkin pääosin sujui, koska sosiaali- ja liikunta-alalla on totuttu samankaltaiseen joustavaan ja aktiiviseen työtapaan. Osassa yksiköistä ammattilaiset olivat suunnitellusti osallisina kurssilla, minkä koettiin lisäävän valmiuksia hallinnoida kurssia jatkossa itsenäisesti. Kurssin organisoinnin kannalta johdon sitoutuminen heijastui paitsi yhteiseen toimintaan, myös kurssituloksiin.

Pääsääntöisesti kurssi ylitti asiakkaiden odotukset, mikä näkyi paitsi palautteissa, myös avoimempana ja innostuneempana ilmapiirinä alku- ja loppukertojen välillä. Erityisesti itsetuntemukseen liittyvät sisällöt, liikuntalajikokeilut ja ulkopuolisten ammattilaisten vierailut keräsivät kiitosta. Jälkimmäisten koettiin lisäksi helpottavan asioiden esillä pitämistä tapaamisten ja kurssin jälkeen. Kurssin sisältö ja työkirja kehittyvät toiminnan aikana; tästä huolimatta jotkut asiakkaat kokivat tehtäväosiot ja puheenvuorot liian pitkiksi tai raskaiksi.

Kaikki onnistumiset eivät näkyneet mitatuissa tuloksissa. Niihin lukeutuivat muun muassa ystävän saaminen, sosiaalisen rohkeuden kasvu ja asenteen muuttuminen liikkumista kohtaan. Työkuntotodistus vahvisti monen positiivista kurssikokemusta.

Seuranta ja arviointi: Ammattilaisten havainnot

Hankkeen liikuntaneuvojan kehitysehdotukset kentältä:

- 1) Elintapaohjaus ja ennaltaehkäisevä työ osaksi työllisyyden hoitoa
  - tiiviissä yhteistyössä eri ammattiryhmien välillä
- 2) Onnistumisiin, positiivisiin kokemuksiin ja omatoimisuuteen johdattelu
  - Vaikuttaa sitoutumiseen, toiveikkuuteen ja muutosvalmiuteen
  - Menetelminä erityisesti itsetuntemuksen lisääminen ja arvotyöskentely
- 3) Haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen
  - Etenkin mielenterveystyö ja -tuki, jossa osana myös liikunta (vrt. Rauli-hanke)

Toiminnan jatkuvuus Hankkeen jälkeen

5
työpajaa
jatkaa
itsenäisesti

Valtaosa
hyödyntää
materiaaleja
jatkossa

Työkirja
Saatavilla
PHLU:n sivuilla
maksutta

PHLU
tarjoaa kurssia
jatkossa
ostopalveluna

Kysymyksiä hankkeen tuotosten tulevaisuudesta

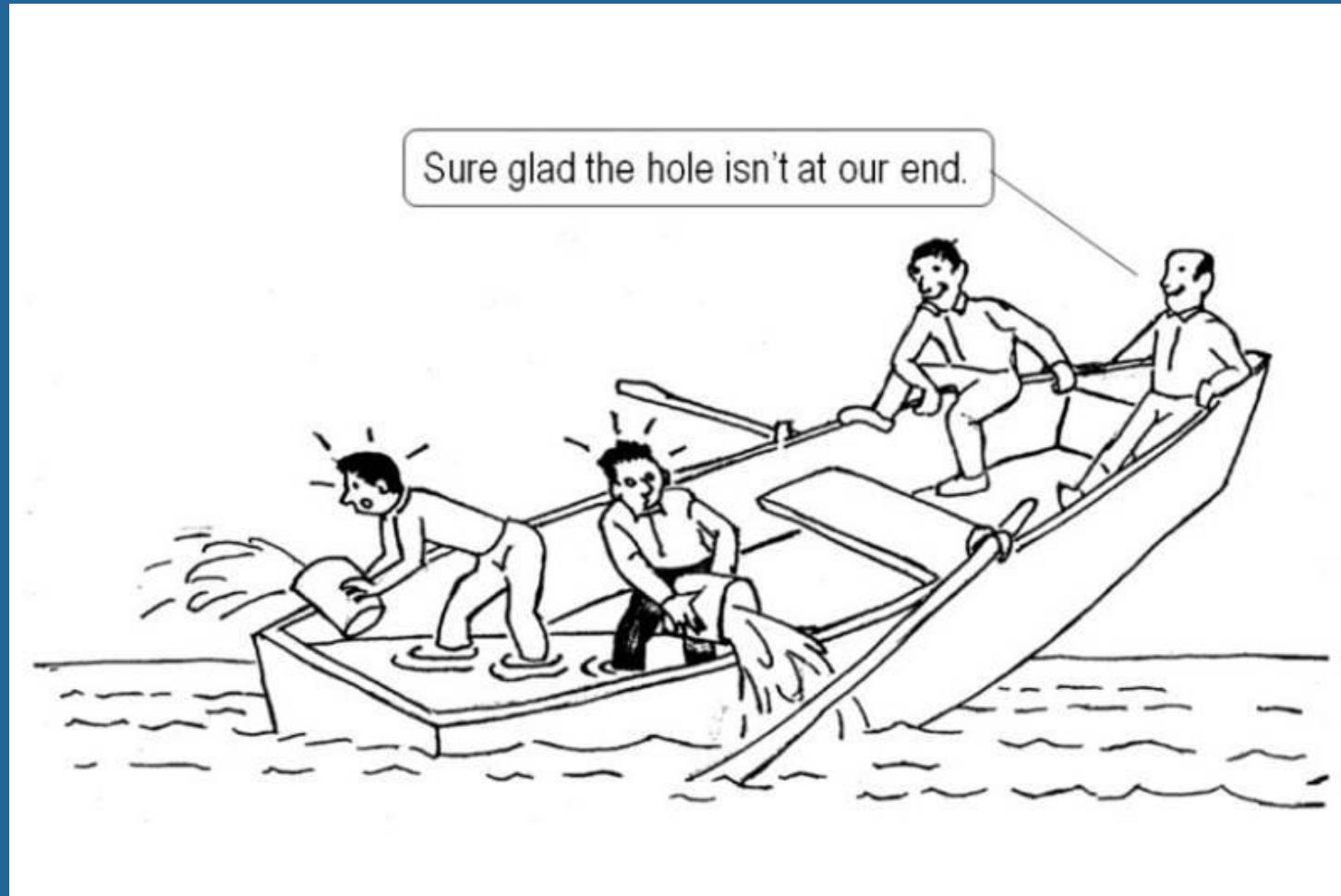
➤ Jatkuvuus

- Kurssit omatoimisesti (materiaalit apuna), koulutettuna sekä ostopalveluna
- Työkuntotodistus omatoimisesti (materiaalit apuna) ja koulutettuna

➤ Haasteet

- Työntekijöiden vaihtuvuus (osaamisen siirtyminen)
- Aikaresurssit (valmius soveltaa uusia työkaluja)
- Kykyviisarin tulevaisuus Päijät-Hämeessä

Työkyvyn edistämisen ydinongelmat

Valtioneuvoston periaatepäätös: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 (2021)

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden
  - eriarvoisuus vähenee
  - toiminnan painopiste ongelmien ehkäisyyn
  - edistämiseen tarjotaan monipuolisia keinoja
  - vaikutus yhteiskunnan vakauteen ja talouteen
  - myötä työelämän monimuotoisuus lisääntyy

- Näiden mahdollistamiseksi
  - eri sektorit ja hallintoalat tekevät yhteistyötä
  - palvelu- ja etuusjärjestelmät tukevat tavoitteita
  - toimivat digitaaliset ratkaisut ovat tärkeitä
  - tuotetaan kohderyhmälle tarkoituksenmukaista palvelua

HyTe- ja työllistämisuudistuksissa huomioitavaa

➤ Työkyvyn arviointi

- Mikä painoarvo on asiakkaan kokemuksella ja ammattilaisen arviolla?
- Miten työkyvyn arviointi ymmärretään eri palveluissa?
- Miten työkykyä pitäisi saada arvioida eri palveluissa?
- Mitä työkyvyn arvioinnista seuraa? Toimiiko palvelutarjotin?

➤ Alueen omat käytänteet

- Voisiko eri toimijoilla olla pääsy yhteiseen järjestelmään?
- Mikä olisi tarkoituksenmukainen taho ottamaan vastuun työkyvyn edistämisen koordinoinnista ja yhteisestä kehittämisestä?

Ratkaisumalleja (1/2)

Työkyvyn edistämiseen

- **Työkykykoordinaattorit**
  - Vrt. Työkyky-ohjelma
- **Työllisyysverkoston vakinaistaminen**
  - Vastuutaho ja hankkeiden kokoaja
- **Muutosvalmiusosaamisen lisääminen**
  - Ammatillaiset ja asiakkaat

**Ydinviesti:
Vastuiden jakaminen
ja sopiminen**

Ratkaisumalleja (2/2)

Työkyvyn edistämiseen

- Nykyaikainen, yhteinen palvelualusta
  - Esim. Tavata-alusta/TULEVA?
- Työkuntoaseman perustaminen
  - Esim. Palvelutorille
- Sairaanhoidopiiri/hyvinvointialue mukaan
  - Malleja muualta Suomesta

Ydinviesti:
Palvelutarjottimen
yhteiseksi tekeminen

Päijät-Hämeen LIIKUNTA JA URHEILU

Reda Oulmane

Projektipäällikkö

044 240 7490

reda.oulmane@phlu.fi

Lahden Urheilukeskus

Salpausselänkatu 8, 15110 Lahti

www.phlu.fi

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

phlu_aluejarjesto

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

